

**КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ**

№11 жыйынынын протоколу

**Дата: 27.11.2015.
Убакыт: 14.00.
Бөлмө: Конференц-зал**

КҮН ТАРТИБИНДЕГИ МАСЕЛЕЛЕР:

1. **КББАны өнүктүрүүнүн 2015-жылынын планынын аткарылышы жөнүндө.**
М.Иманкулова
2. **Педагогика жана социалдык-гуманитардык предметтер кафедрасынын ишмердүүлүгү жөнүндө.**
Ибирайым кызы Айжан
3. **С.Рысбаевди Кыргыз Республикасынын илим жана техника жаатындагы Мамлекеттик сыйлыгына сунуш кылуу.**
Б.Абдухамидова
4. **Башталгыч класстарынын предметтик стандарттарын бекитүү жөнүндө (1-4 класстар):**
  - 4.1.Эне тил боюнча предметтик стандарт.
  - 4.2.Предметный стандарт по родному языку в школах с русским языком обучения.
  - 4.3.Математика боюнча предметтик стандарт.
  - 4.4.Предметный стандарт по естествознанию для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики.*А.Токтомаматов*
5. **Жаңы предметтик стандарттардын негизинде даярдалган окуу программаларын бекитүү жөнүндө.**
КББАнын лаборатория, борборлорунун жетекчилери
  - 5.1.Жалпы билим берүүчү мектептердин **Информатика** предметинин 5-9-класстары үчүн кыргыз, орус тилдеринде окуу программасы (түзүүчүлөр: Мамбетакунов У.Э., Касымалиев М.У., Ибирайым кызы А., Осипова Н.Н.).
  - 5.2.Жалпы билим берүүчү мектептердин **Технология** предметинин 5-9-класстар үчүн окуу программасы (түзүүчүлөр: Мамбеталиев Ч., Сулайманова Ж., Акматов Д.).
  - 5.3.Жалпы билим берүүчү мектептердин **Көркөм өнөр** предметинин 5-7-класстар үчүн окуу программасы (түзүүчүлөр: Акматов Д.А., Оторбекова А.А., Мамбеталиев Ж., Рыскелдиев К., Бөлөкбаева А., Дөөлөтбаева Н., Жамангулова К.).
  - 5.4.Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстары үчүн **Музыка** предметинин окуу программасы(түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Муратбек Касей).
  - 5.5.Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн **Тарых** предметинин программасы (түзүүчүлөр: Иманкулов М.К. – п.и.к., доцент; мүчөлөрү: Тынчтыкбек Чоротегин – т.и.д., профессор; Омурбеков Т.Н. – т.и.д., профессор; Молдокасымов К.С. – т.и.к.; Козубаева Б.У. – КББАнын ага илимий кызматкери; Дооталиев А.К. – «Себат» билим берүү борборунун тарых мугалими; Курманалиев К.А. – И.Арабаев ат. КМУнун ага окутуучусу).
  - 5.6.Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн **Адам жана коом** (интеграцияланган) предметинин программасы (түзүүчүлөр: Иманкулов М.К. – п.и.к., доцент; мүчөлөрү: Сураганова З.А. – КББАнын ага илимий кызматкери; Алишева А.Р. – т.и.к.; Галиева З.И. – т.и.д.; Жакебаева Ч. – № 67 гимназия-мектептин тарых мугалими; Кармышаков А.Н. – илимий кызматкер).
  - 5.7.Об утверждении учебной программы по **Математике** для 5-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языком обучения (Авторы-составители: Бекбоев И.Б., Син Е.Е., Самсалиева К.О.).

- 5.8. Окутуу кыргыз жана орус тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү мектептердин 7-9-класстары үчүн **Физика** предмети боюнча окуу программасын бекитүү жөнүндө (Түзгөндөр: Мамбетакунов Э.М. – п.и.д, профессор, КР УИАнын корр.-мүчөсү, Карашев Т. – физ.-мат.и.д., КУУнун профессору; Мурзаibraимова Б.Б. – КББАнын у.и.к., п.и.к.).
- 5.9. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү мектептердин 8-9-класстар үчүн **Химия** предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Рыспаева Б.С.-табигый-математикалык предметтер лабораториясынын ж.и.к., п.и.к.; Кособаева Б.М – п.и.к., доцент; Жакышева Б.Ш. – п.и.к., кафедра башчысы; Кудайберген Т.Т.- химия кафедрасынын башчысы, К.И.Скрябин атындагы КАУ).
- 5.10. Учебная программа по **Биологии** для 6-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языками обучения (Составители: Субанова М., Сатыбекова М., Сатубаева А.).
- 5.11. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү мектептердин 6-9-класстар үчүн **География** предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Жунушалиева К.К. – КББАнын каф. башчысы, у.и.к., п.и.к., Шыгаева Ч.У. – табигый-математикалык предметтер лабораториясынын и.к., Ниязов Т.З.- г.и.к., профессор; Бакиров Н.Б. – г.и.к., профессор; Осмонов А.О.-к.г.н., профессор; Кайдулатова М.Б.- Ж.Баласагын атындагы КУУнун окутуучусу).
- 5.12. Окутуу кыргыз жана орус тилдеринде жүргүзүлгөн мектептеринин 5-классынын **Табият таануу (Естествознание)** предметинин программасын (түзүүчү: п.и.д., профессор Мамбетакунов Э.М., п.и.к. Мурзаibraимова Б.Б., №13 мектеп-гимназиясынын химия мугалими Знаменская Н.А.) бекитүү жөнүндө.
- 5.13. **Об утверждении учебной программы по предмету Естествознание** для 5 класса общеобразовательных организаций с русским языком обучения (составители: Мамбетакунов Э.М. – д.п.н., профессор, член-корр. НАН КР, КНУ, Мурзаibraимова Б.Б. – с.н.с, к.п.н. КАО; Знаменская Н.А. – учитель химии ШГ № 13).

6. Кол жазмаларды бекитүү жөнүндө.

- 6.1. **О подготовке докторов философии PhD в Кыргызской Республике** (Сост. Сакимбаев Э.Р.).
- 6.2. **“Компетенттик мамилени негизинде предметтерди окутуунун мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары (Информатика, Көркөм өнөр, Музыка)”** (авторлор: Ибирайым кызы Айжан, Дуйшеналиев Ж.С., Акматов Д.А.).
- 6.3. **Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун ишин жүргүзүү. Үсүлдүк колдонмо** (түзгөн Жоошбаев Н. – 99 бет).
- 6.4. **Инновациялык жана билим берүү усулдарынын борбору. Мектепке чейинки билим берүү мекемесинде өтүлгөн сабактардын жана иш чаралардын иштелмелери** (№5 “Наристе” бала бакчасы, Өзгөн району).
- 6.5.1-2 **класстар үчүн кыргыз тили боюнча сөз машыктыргыч. Учебно-методическое пособие** (авт. Северин О.В., Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К. – 68 стр.).
- 6.6. **Тренажер по правилам кыргызского языка для начальных классов. Учебное пособие для 1-2-х классов** (авт. Северин О.В., Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К. – 54 стр.).
- 6.7. Кыргыз тилинде жазылган Б.Рыспаеванын **Мектепте «Химия 8-класс» окуу китебине карата методикалык сунуштар кол жазмасын талкуулоо** (Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо).

А.Мамытов: Саламатсыздарбы, урматтуу окумуштуулар кеңешинин мүчө лөрү. Бүгүн Окумуштуулар кеңешинин 21 мүчөсүнөн 15 мүчөсү отурумга катышууда. Кворум бар экен, кандай сунуштарыңар бар? Отурумду баштоого ким макул? Каршы? Баары макул. Күн тартибинде 6 багыттагы маселе.

1. КББАны өнүктүрүүнүн 2015-жылынын планынын аткарылышы жөнүндө башкы жетектөөчү адис М.Иманкулова сүйлөдү.

М.Иманкулова: Үч жылдык план 2015-2017-жылдарга түзүлгөн. 2015-жылдык пландагы иш чаралардын аткарылышы боюнча маалымат даярдалды (Кыргыз билим берүү академиясынын 2015-жылдагы ишмердүүлүгү жөнүндө отчет тиркелет).

А.Мамытов: Отчет представлен за 2015 год, однако Д.Бабаев дает итоги за 3 года. Дана таблица, в которой даны цифры, которые не дают полной картины, тем более часть на кыргызском языке, часть – на русском языке. Кроме этого, в этом году августовская конференция впервые проведена в режиме онлайн на ТВ. Это обязательно надо указать. “Учитель года” – мы не участвуем, а проводим. Нужно правильно указывать. Учебный план, сколько было споров, но в отчете нет ни слова. С такими поправками принимаем отчет? Кто за – 15, против – нет. Принято единогласно.

На основании вышеизложенного, ученый совет постановляет:

1. Утвердить отчет о выполнении плана работы Кыргызской академии образования на 2015 год.

2. Дополнить Перспективный план работы КАО на 2015-2017 гг. с учетом предстоящей реорганизации академии и внести на утверждение в январе 2016 года.

2. Педагогика жана социалдык-гуманитардык предметтер кафедрасынын ишмердүүлүгү жөнүндө.

Комиссиянын төр айымы Ибирайым кызы Айжан Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрүн кафедраны текшерүү боюнча жыйынтык справкасы менен тааныштырды (Справка тиркелет).

И.Бекбоев: Справкада бир да кафедрада иштеген мугалимдин аты-жөнү жок. Кайсы жогорку окуу-жайы болбосун, бул справка жарай берет. Справка абстракттуу жазылган.

А.Мамытов: Айжандын квалификациясы жетишсиз экени билинди. Сен жашсың, үйрөнүшүң керек. Кафедраны текшергенде биринчи орунда – окуу процесси. Справканы кабыл алалы. Ким каршы, ким колдойт. Отурумга катышкан окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү колдоп добуш беришти. Каршы, калыс жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Педагогика, психология жана социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын ишмердүүлүгү канааттандырылгыч деп белгиленсин.
2. Текшерүү комиссиясынын белгилеген мүчүлүштүктөрү жоюлсун жана сунуштары эске алынсын.
3. Кафедранын ишмердүүлүгүн жакшыртуу иши кафедра башчысы Г.Карагозуевага жана кафедранын курамына жүктөлсүн.

3. С.Рысбаевди Кыргыз Республикасынын илим жана техника жаатындагы Мамлекеттик сыйлыгына сунуш кылуу маселеси боюнча Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын жетектөөчү илимий кызматкери Б.Абдухамидова сүйлөдү (сөзү тиркелет).

КРнын Эл мугалими, **проф. И.Б.Бекбоев** сөзүндө С.Рысбаевдин Мамлекеттик сыйлыкка көрсөткөн эмгектери эң негизгиси илимий жана практикалык мааниге ээ. Чыккан эмгектеринин саны канааттырарлык, жылдары да туура келет, мугалимдердин, окумуштуулардын аудиториясы менен байланышы бар. Мамлекеттик сыйлыкка ээ болгон иадамдар сыйлыкка чейин уюштуруу иштерин жакшы кылат, бирок системалуу иш алып барбайт. С.Рысбаев системалуу иш алып барат. Студенттер, мугалимдер менен болгон жолугушууларда көп суроолор берилет, алар менен байланышы түздөн түз. Ошондуктан С.Рысбаевди колдош керек.

Эсеналиева К.Э., п.и.к., сөзүндө С.Рысбаев мамлекеттик тил боюнча көп жылдан бери окуу китептеринин, усулдук колдонмолордун, стандарттардын үстүндө иштеп келе жатат. Андан сырткары китептерди презентация аркылуу өзүнүн идеяларын жеткирүү максатында педагогика тармагында эмгектенген адистер, студенттер менен көп жолугушууларды өткөрдү. Радио, телевидение жана массалык информация каражаттарынын өкүлдөрү менен байланышта мамлекеттик тил боюнча орчундуу иштерди аткарды. Мугалимдер үчүн теориялык жана практикалык эмгектери арбын.

Проф. Д.Бабаев сөзүндө курска келген мугалимдерден С.Рысбаев китептери боюнча жакшы пикирлер келип түштү. Илимий китеп болобу, усулдук колдонмо болобу, ар бири мугалимдер үчүн абдан пайдалуу.

Проф. А.Мамытов өзүнүн сөзүндө С.Рысбаев Мамлекеттик сыйлыкка татыктуу болоору КББА үчүн сыймыктуу. С.Рысбаев китептери аркылуу мамлекеттик тилдин өнүгүшүнө олуттуу салым кошту. Тил туралуу көп эмгек жазылганы менен тилди окутууда кыйынчылыктар бар. Мен жетекчи катары С.Рысбаевдин илимий позициясы жөнүндө айтышым керек. Билим берүү системасында жаңы кирген жаңылыктарды кабыл алуу кыйын турду. Бирок Сулайман Казыбаевич өзүнүн позициясын өзгөрттү. Программаны жазганга катышты. Ишине оң баа беребиз. Ийгилик каалайбыз.

Үч мүчөдөн турган комиссия шайланып Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү добуш беришти. Комиссиянын курамы: комиссиянын төрагасы – п.и.д., проф. Добаев К.Д. мүчөлөрү – п.и.к., доценттин м.а. Эсеналиева К.Э., п.и.к. Токтомаматов А.Д. Эсептөө комиссиясы жашыруун добуш берүүнү уюштурду.

Эсептөө комиссиясы добуш берүүнүн жыйынтыгы боюнча Окумуштуулар кеңешине баяндады: Окумуштуулар кеңешинин курамы – 21, отурумга катышкан мүчөлөрү – 15, бюлетьндер – 21, таратылды – 15 бюлетьн, таратылбаган бюлетьндердин саны – 6. Проф.С.Рысбаевди КРнын илим жана техника жаатындагы Мамлекеттик сыйлыкка көрсөтүү боюнча Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 15 мүчөсү макул деп добуш беришти. Каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандарды угуп жана талкуулап, КББАнын Окумуштуулар кеңеши чечим кабыл алды:

1. Кыргыз билим берүү академиясынын мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын башчысы, педагогика илимдеринин доктору, профессор Рысбаев Сулайман Казыбаевичти **“Кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун теориялык жана практикалык маселелери”** (көлөмү-302 бет. Бишкек, “Гүлчынар” басмаканасы, 2011-ж.), **«Окуучунун сүйлөө жана жазуу ишмердиги»** (көлөмү -335 бет, Бишкек, “Мега принт” басмаканасы, 2013-ж.), жана **«Кыргыз балдар фольклорунун педагогикасы»** (көлөмү-293 бет, Бишкек, “ЖАК принт” басмаканасы, 2006-ж.) аттуу илимий-методикалык эмгектери үчүн Кыргыз Республикасынын илим жана техника жаатындагы Мамлекеттик сыйлыгына көрсөтүлсүн.

4. Башталгыч класстарынын предметтик стандарттарын бекитүү жөнүндө (1-4 класстар) Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте окутуу лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматов билдирүү жасады.

4.1.Эне тил боюнча предметтик стандарт.

Башталгыч класстар боюнча буга чейин куррикулум иштелип чыгып, коомчулукта ар кандай пикирлерди жаратуу менен, жактырылган. Куррикулумдун өзүндө ар бир 5 жылда анын мазмуну жаңыланышы керектиги тууралуу ченем бар. Демек, башталгыч билим берүү боюнча предметтик стандарттардын мазмунун жаңылоого убакыт келип жетти. Экинчиден, КР Өкмөтүнүн 2014-жылдын 21-июлундагы №403 токтому менен Кыргыз Республикасында Жалпы орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарты бекитилди. Бул мамлекеттик стандартта предметтик стандарттардын түзүмү так аныкталды, демек, ар бир предметтик стандарт ага ылайык түзүлүшү шарт. Ошондой эле мамлекеттик стандарт менен окуучулардын компетенттүүлүгүнүн үч деңгээли (репродуктивдүү, продуктивдүү жана креативдүү) белгиленди. Бул аталган өзгөчөлүктөр, окуудан күтүлүүчү натыйжалар мурдагы предметтик стандарттарда (куррикулумда) толук иштелген эмес.

Эне тил боюнча предметтик стандарттын өзгөчөлүктөрү:

1. Кыргыз Республикасында Жалпы орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарты менен предметтик стандарттардын түзүмү так аныкталган. Эне тил боюнча предметтик стандартта да ушул түзүм сакталды.
2. Предметтик стандартта беш мазмундук багыт, беш предметтик компетенттүүлүк жана окуудан күтүлүүчү натыйжалар класстар боюнча салыштыруу түрүндө жаңыдан аныкталды. Предметтик компетенттүүлүктөр мазмундук багыттар менен

өтө тыгыз байланышта болду. Анткени предметтик компетенттүүлүктөр мазмундук материалдардан келип чыгат, алардын негизинде калыптанат. Башталгыч класстарда бул өзгөчө мааниге ээ болот.

Эне тил предметинин мазмундук багыттары

1. Тыбыш жана тамга.
2. Муун, сөз жана сөз түркүмдөрү.
3. Сөз айкашы, сүйлөм жана сүйлөм мүчөлөрү
4. Кеп маданияты жана иш кагаздары
5. Тематикалык тексттер жана балдар китептери менен иштөө

Эне тил предмети боюнча компетенттүүлүктөр

- 1) Тыбыш жана тамга менен иштей алуу (К1)
- 2) Окуй алуу компетенттүүлүгү (К2)
- 3) Сөз байлыгы менен иштей алуу компетенттүүлүгү (К3)
- 4) Сүйлөм, текст менен иштей алуу компетенттүүлүгү (К4)
- 5) Аң сезимдүү окуу, угуу жана адабий түшүнүктөр менен иштей алуу компетенттүүлүгү (К5)

Күтүлүүчү натыйжалар

Күтүлүүчү натыйжалар таблица түрүндө класстар боюнча салыштырылып берилди жана ар бир натыйжа ченеле тургандай болду.

Сөзүнүн аягында **А.Токтомаматов** стандарттардын үстүндө иштегенде бир топ кыйынчылыктар болгону билдирди. Мисалы, Эне тил боюнча стандартта кыргыз тили болуп жатса, Родной язык депо рус мектебинде Орус тил аталып жатат.

Талкуулоонун негизинде Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү “Башталгыч класстардагы Эне тил боюнча предметтик стандарттын” аталышы “Башталгыч класстардагы Кыргыз тил боюнча предметтик стандарт” деген аталышын сунуштады. Окумуштуу кеңешинин мүчөлөрүнүн добуш берүүсүнүн натыйжасында отурумда катышкан 16 мүчө Башталгыч класстардагы Кыргыз тил боюнча предметтик стандарттын кол жазмасынбир добуштан колдоду. Каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. “Башталгыч класстардагы Эне тил боюнча предметтик стандарт” жаңы “Башталгыч класстардагы Кыргыз тил боюнча предметтик стандарт” деген аталышы менен (иштеп чыккандар – Токтомаматов А., Абдухамидова Б., Баимбетова Н., 35 бет) бекитилсин.

4.2.Предметный стандарт по родному языку в школах с русским языком обучения.

Слушали: Представление заведующего лабораторией, к.п.н. Токтомаматова А.Д. о рукописи «Предметный стандарт по Родному языку в начальной школе».

Структура предметного стандарта по Родному языку в начальной школе соответствует структуре, утвержденной Государственным стандартом общего среднего образования в Кыргызской Республике.

В предметном стандарте определены цели задачи обучения по русскому языку в начальной школе, методология построения предмета, предметные компетентности, связь ключевых и предметных компетентностей, а также содержательные линии учебного предмета.

Учебный материал был распределен по содержательным линиям и классам по утвержденной таблице. В предметном стандарте разработаны образовательные результаты обучения учащихся по содержательным линиям и классам и основные стратегии оценивания достижения учащихся.

На основании обсуждения и голосования членов Ученого совета рукопись Предметного стандарта по Родному языку в начальной школе утверждена под названием «Предметный стандарт по русскому языку в начальной школе с русским языком обучения» и рекомендована к изданию. Итоги голосования: за –16, против – 0, воздержались – 0.

На основании вышеизложенного Ученый Совет постановляет:

1. Утвердить рукопись Предметного стандарта по Родному языку в начальной школе с русским языком обучения (разработчики – Фадеева Г.Н., ДримBLEVA Е.Ю., 53 стр.),

изменив название на Предметный стандарт по русскому языку в начальной школе с русским языком обучения.

4.3. Математика боюнча предметтик стандарт (1-4 класс).

Кыргыз Республикасынын 2014-жылдын 21-июлундагы №403 токтому менен Жалпы орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарты бекитилгенине байланыштуу, анын негизинде предметтик стандарттарды түзүп чыгуу зарылдыгы жаралды. Мамлекеттик стандартта предметтик стандарттын түзүмү так аныкталды, математика предметинин стандарты ага ылайык иштелип чыкты. Мында компетенттүүлүктүн 3 түрү (маалыматтык, коммуникативдик жана өз ишин уюштура билүү) жана компетенттүүлүктү калыптандыруунун 3 деңгээли (репродуктивдүү, продуктивдүү жана креативдүү) мамлекеттик стандарттын негизинде белгиленди.

Математика предметинин стандарты башталгыч класстардын окуучулары үчүн Математиканы окутуунун 6 мазмундук багыты, 4 предметтик компетенттүүлүк жана 1-4-класстарда окуп үйрөнүү максаттары мектепке чейинки жана ортоң ку класстардыгы уланмалуулуктарды эске алуу менен, салыштыруу түрүндө аныкталышы өзгөчө маанилүү болду. Башталгыч математиканы окутуунун мазмундук багыттары (сандар жана эсептөөлөр; туюнтмалар; барабардыктар, барарасыздыктар жана теңдемелер; маселелер; буюмдардын касиеттери; геометриялык фигуралар; чондуктар - предметтик стандарттын өзөгүн түзөт.

Предметтик компетенттүүлүктөр:

- 1) математикалык жаңы маалыматтарды таанып билүү, аны колдонуу жана элементи менен жаза билүү компетенттүүлүгү (К1)
- 2) математикалык түшүнүгүн тереңдетүү жана бышыктоо компетенттүүлүгү (К2)
- 3) математикалык көндүмдөрдү талдоо компетенттүүлүгү (К3)
- 4) жашоо тиричилиги менен байланыштыруу компетенттүүлүгү (К4) - башталгыч математиканы окутуунун мазмундук багыттарына карай аныкталды.

Күтүлүүчү натыйжалар 1-4-класстарды толук чагылдырылуу менен, таблица түрүндө берилди. Аларды класстар боюнча улантмалуулук негизинде салыштырууга, натыйжа алуу үчүн окуучу эмне иш-аракет аткара ала тургандыгын көрүүгө болот.

Талкуулоонун натыйжасында Математика боюнча предметтик стандарттын кол жазмасы отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү бир добуштан колдошту. Каршы – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Математика боюнча предметтик стандарттын (1-4-класстар, иштеп чыккандар – Аткурова Ч.А., Султанбаева Н., Момунова Р., 25 бет) кол жазмасы бекитилсин жана басып чыгарууга сунушталсын.

4.4. Предметный стандарт по естествознанию для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики.

Слушали: Представление заведующего лабораторией дошкольного и начального школьного образования к.п.н. Токтомамедова А.Д. о рукописи Предметный стандарт по Естествознанию для начальной школы.

Структура предметного стандарта по Естествознанию для 1-4 классов соответствует структуре, утвержденной в ГОС, при разработке в необходимом объеме применены результаты творческой деятельности педагогов КР, использованы научно-методические разработки отечественных ученых и опыт учителей школ КР.

Определены цели и задачи обучения предмету с точки зрения достижения учащимися определенных результатов и содержательные линии, в нем использована методология построения предмета в разрезе двух образовательных подходов системно-структурного и содержательно-деятельностного.

Предметные компетентности, сформулированные в предметном стандарте, соответствуют целям и задачам предметного образования и методологии предмета, формулировки ожидаемых результатов обучения в деятельностной форме соответствует

стандарту, основные стратегии оценивания достижений учащихся описаны на должном уровне.

Предметный стандарт по Естествознанию для начальной школы соответствует международным стандартам и требованиям, предъявляемым к документам такого рода.

На основании обсуждения и голосования рукопись предметного стандарта по Естествознанию для начальной школы утверждена и рекомендована к изданию с новым названием. Предметный стандарт по Естествознанию для начальной школы. Итоги голосования членов Ученого совета: за - 16, против, воздержавшихся нет.

На основании вышеизложенного Ученый Совет постановляет:

1. Утвердить рукопись Предметного стандарта по Естествознанию для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики с новым названием Предметный стандарт по Естествознанию для начальной школы.

5. Жаңы предметтик стандарттардын негизинде даярдалган окуу программаларын бекитүү жөнүндө КББАнын лаборатория, борборлорунун жетекчилери сүйлөдү.

5.1. Жалпы билим берүүчү мектептердин **Информатика** предметинин 5-9-класстары үчүн кыргыз, орус тилдеринде окуу программасы (түзүүчүлөр: Мамбетакунов У.Э., Касымалиев М.У., Ибирайым кызы А., Осипова Н.Н.) жөнүндө Технология жана искусство лабораториясынын башчысы, п.и.к., – Ибирайым к. А. боюнча маалымат берди.

Ал өз сөзүндө Информатика боюнча окуу программасы жаңы түзүлгөн предметтик стандарттын негизинде даярдалганын жана окуу программасын негизинен предметтик стандарты түзгөн түзүүчүлөр жана практик мугалимдери менен биргеликте даярдалып б.а. окуу программасы компетенттүү адистер тарабынан иштелип чыккандыгы белгиленди. Бул окуу программасынды учурдагы коомдун талабына шайкеш келген, ар бир предметтин өзгөчөлүгүн эске алган предметтик компетенциялар, мазмундук багыттар, баалоо системасы иреттүү жана ийкемдүү иштелип чыккандыгы айтылды.

Информатика предметинин окуу программасынын өзгөчөлүгү болуп Базалык окуу планында предметтин 5-11-класстарга орун алышы менен предметтин мазмунун толук жаңыланышы болду. Ага ылайык предметтин мазмундук багыттарынын, предметтик компетенцияларынын, күтүлүүчү натыйжаларынын, баалоо системасынын жана окуу процессин уюштуруу талаптарынын такталганы болду.

Бирок, бул окуу программаларын түзүүгө берилген убакыт тартыш болуп калгандыгына байланыштуу түзүүчүлөр тарабынан программалар улам оңдолуп-түзөлүп, жакшыртуу иштери жүргүзүлөт.

Талкуулоонун натыйжасында Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн **Информатика** предметинин окуу программасын кыргыз, орус тилдеринде (түзүүчүлөр: Мамбетакунов У.Э., Касымалиев М.У., Ибирайым кызы А., Осипова Н.Н.) отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү бир добуштан колдошту. Каршы – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн **Информатика** предметинин окуу программасы кыргыз, орус тилдеринде (түзүүчүлөр: Мамбетакунов У.Э., Касымалиев М.У., Ибирайым кызы А., Осипова Н.Н.) бекитилсин.

5.2. Жалпы билим берүүчү мектептердин **Технология** предметинин 5-9-класстар үчүн окуу программасы (түзүүчүлөр: Мамбеталиев Ч., Сулайманова Ж., Акматов Д.).

Угулду: Технология жана искусство лабораториясынын башчысы, п.и.к., – Ибирайым к. А. Технология предметинин окуу программасы жөнүндө маалымат берди.

Технология предметинин окуу программасында мазмундук багыттар 8 модул аркылуу такталды. Окуу программасынын мазмуну теориялык билимдерди практикада ишке ашыруу маселесинде жергиликтүү шартка жараша колдо бар каражаттар менен өздөштүрүү жагдайларында каралды.

Бирок, бул окуу программаларын түзүүгө берилген убакыт тартыш болуп калгандыгына байланыштуу түзүүчүлөр тарабынан программалар улам оңдолуп-түзөлүп, жакшыртуу иштери жүргүзүлөт.

Кол жазманы бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү макул болду, каршы – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстар үчүн **Технология** предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Мамбеталиев Ч., Сулайманова Ж., Акматов Д.) бекитилсин.

5.3. Жалпы билим берүүчү мектептердин **Көркөм өнөр** предметинин 5-7-класстар үчүн окуу программасы (түзүүчүлөр: Акматов Д.А., Оторбекова А.А., Мамбеталиев Ж., Рыскелдиев К., Бөлөкбаева А., Дөөлөтбаева Н., Жамангулова К.).

Угулду: Технология жана искусство лабораториясынын башчысы, п.и.к., – Ибирайым к. А. Көркөм өнөр предметинин окуу программасы жөнүндө маалымат берди.

Көркөм өнөр предметинин окуу программасы 3 мазмундук багыт боюнча 5 предметтик тутамдын аныкталышы, предметтик компетенциялардын такталышы жана баалоонун критерийлеринин иштелип чыгышы менен жаңыча түзүлдү.

Бирок, бул окуу программаларын түзүүгө берилген убакыт тартыш болуп калгандыгына байланыштуу түзүүчүлөр тарабынан программалар улам оңдолуп-түзөлүп, жакшыртуу иштери жүргүзүлөт.

Талкуулоонун натыйжасында Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстар үчүн **Көркөм өнөр** предметинин программасын окуу планында көрсөтүлгөн сааттарга ылайыктап кайрадан кароо үчүн сунушталды. Бул сунушту отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү бир добуштан колдошту. Каршы – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин **Көркөм өнөр** сабагынын 5-7-класстар үчүн окуу программасы (түзүүчүлөр: Акматов Д.А., Оторбекова А.А., Мамбеталиев Ж., Рыскелдиев К., Бөлөкбаева А., Дөөлөтбаева Н., Жамангулова К.) окуу планында көрсөтүлгөн сааттарга ылайыкталып кайрадан каралып Окумуштуулар кеңешине даярдалсын.

5.4. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстары үчүн **Музыка** предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Муратбек Касей).

Музыка предметинин окуу программасынын материалдары 4 мазмундук багыттар аркылуу берилип, окуучуларды баалоонун критерийлери жана алган билимдеринен күтүлүүчү натыйжалар белгиленди, ошондой эле уктуруу жана аткаруу үчүн берилген музыкалык чыгармалардын 70%га жакыны мазмундук багыттарга ылайык өзгөртүлдү.

Бирок, бул окуу программаларын түзүүгө берилген убакыт тартыш болуп калгандыгына байланыштуу түзүүчүлөр тарабынан программалар улам оңдолуп-түзөлүп, жакшыртуу иштери жүргүзүлөт.

Талкуулоонун натыйжасында Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстар үчүн **Музыка** предметинин программасын окуу планында көрсөтүлгөн сааттарга ылайыктап кайрадан кароо үчүн сунушталды. Бул сунушту отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү бир добуштан колдошту. Каршы – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстары үчүн **Музыка** предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Муратбек Касей) окуу планында көрсөтүлгөн сааттарга ылайыкталып кайрадан каралып Окумуштуулар кеңешине даярдалсын.

5.5. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн **Тарых** предметинин программасы (түзүүчүлөр: Иманкулов М.К. – п.и.к., доцент; мүчөлөрү: Тынчтыкбек Чоротегин – т.и.д., профессор; Омурбеков Т.Н. – т.и.д., профессор; Молдокасымов К.С. – т.и.к.; Козубаева Б.У. – КББАнын ага илимий кызматкери; Дооталиев А.К. –

«Себат» билим берүү борборунун тарых мугалими; Курманалиев К.А. – И.Арабаев ат. КМУнун ага окутуучусу).

Угулду: Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн Тарых предмети боюнча программанын долбоору боюнча лабораториянын ага илимий кызматкери Б.Козубаева маалымат берди.

Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн Тарых предмети боюнча программанын долбоору предметтик стандарттын негизинде түзүлгөн.

Коомдо жүрүп жаткан социалдык-экономикалык, саясий, идеологиялык өзгөрүүлөрдү эске алып программа адамзаттын адап-ахлактык жана маданий баалуулуктарына таянган, жаңы цивилизациянын шарттарында жашоого даяр, компетенттүү инсанды калыптандыруу максатында иштелип чыкты. Негизги мектепте окуучулардын окуу жүктөмдөрүн кыскартуу предметтик темалардын (дидактикалык бирдиктердин) айрым бөлүктөрүн милдеттүү окуп-үйрөнүүдөн баш тартуунун, тарыхый көрүнүштөрдүн маанилүү өзгөчөлүктөрүн чагылдырып, материалдардын кайталануучулугуна жол бербеген, ири мазмундук блокторго негизденген окуу курстарынын кыйла тең салмакташтырылган структурасын түзүү аркылуу жүзөгө ашырылат.

«Кыргызстан тарыхы» жана «Дүйнөлүк тарых» курстары, 5–9-класстарда тизмектүү, биринчи жарым жылдыкта «Дүйнөлүк тарых» жумасына 2 саат (жылына 32 саат), экинчи жарым жылдыкта «Кыргызстан тарыхы» жумасына 2 саат (жылына 36 саат). 9-класста синхрондук-параллелдүү, б.а., биринчи жарым жылдыкта «Дүйнөлүк тарых» курсуна жумасына 3 саат (жылына 48 саат), экинчи жарым жылдыкта «Кыргызстан тарыхы» курсуна жумасына 3 саат (жылына 54 саат).

Тарых предметинин мазмуну негизги жана кошумча жалпы билим берүүчү программалар аркылуу жүзөгө ашырылат. 5–9-класстар үчүн «Тарых» предметинин мазмуну эки: «Кыргызстан тарыхы» (көлөмү боюнча окуу убактысында артыкчылыктуу орун ээлейт) жана «Дүйнөлүк тарых» (Орток Түрк тарыхы курсу көлөмү боюнча окуу убактысында артыкчылыктуу орун ээлейт) курстары түрүндө баяндалат.

Талкуунун негизинде отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү Тарых предметинин программасын колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн Тарых предметинин программасы боюнча **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн **Тарых** предметинин программасы (түзүүчүлөр: Жетекчи: Иманкулов М.К. – п.и.к., доцент; мүчөлөрү: Тынчтыкбек Чоротегин – т.и.д., профессор; Омурбеков Т.Н. – т.и.д., профессор; Молдокасымов К.С. – т.и.к.; Козубаева Б.У. – КББАнын ага илимий кызматкери; Дооталиев А.К. – «Себат» билим берүү борборунун тарых мугалими; Курманалиев К.А. – «И.Арабаев» ат. КМУнун ага окутуучусу) бекитилсин.

2. Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн **Тарых** предмети боюнча программасы Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин коллегиясына бекитүүгө сунушталсын.

5.6.Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн Адам жана коом (интеграцияланган) предметинин программасы (түзүүчүлөр: Иманкулов М.К. – п.и.к., доцент; мүчөлөрү: Сураганова З.А. – КББАнын ага илимий кызматкери; Алишева А.Р. – т.и.к.; Галиева З.И. – т.и.д.; Жакебаева Ч. – № 67 гимназия-мектептин тарых мугалими; Кармышаков А.Н. – илимий кызматкер).

Угулду: Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн “Адам жана коом” (интеграцияланган) предмети боюнча программанын долбоору боюнча лабораториянын ага илимий кызматкери Б.Козубаева маалымат берди.

Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн “Адам жана коом” (интеграцияланган) предмети боюнча программанын долбоору предметтик стандарттын негизинде иштелип чыкты. Ал негизги билим берүүнүн максаттарын, милдеттерин жана күтүлүүчү натыйжаларды аныктап, окуучулардын маданиятынын, жарандык, социалдык

жана инсандык сапаттарынын калыптануусуна багытталган. Программа укуктук демократиялык мамлекеттин коомдук турмушунун ар кайсы чөйрөлөрүндө өз алдынча аракеттенген, жоопкерчиликтүү инсандын социалдык, жарандык-укуктук, коомдук-саясий жана экономикалык калыптануусуна жардам берет.

Бул максатты ишке ашыруу үчүн төмөнкү милдеттерди аткаруу сунушталат:

- ✓ Өспүрүм мезгилден баштап мыйзамды жана коомдук тартипти сыйлаган инсандын руханий, адептик, саясий жана укуктук маданиятын өнүктүрүү; социалдык жана гуманитардык предметтерди окуп-үйрөнүүгө кызыгуусун арттыруу; инсандын өзүн-өзү аныктоо, коомго ыңгайлашуу жана өзүн-өзү контролдоо жөндөмдүүлүктөрүн калыптандыруу;
- ✓ Окуучуларда коомдун жалпы көрүнүшүн элестүү чагылдыруусуна жардам берүү;
- ✓ Ар түрдүү булактардан алынган маалыматтарды сынчыл ой жүгүртүү менен кабыл алуу, аларды системага салуу, анализдөө, ж.б. ишмердүүлүктөрдү жүргүзүү көндүмдөрүн калыптандыруу

Бул ишмердүүлүктүн жүрүшүндө окуучу өзүн курчаган социалдык дүйнөнү таанып-билип, өзгөрүп турган социалдык жашоонун шарттарына ыңгайлашып, коомдук иштерге аралашуу көндүмдөрү калыптанат. Окуу материалы жөнөкөй турмуштук билим-көндүмдөрдү окуп-үйрөнүүдөн, илимий теорияларга чейин өсүп отурат.

5-9-класстардагы “Адам жана коом” предмети төмөнкү бөлүмдөрдү камтыйт:

5-класс – Адам жана аны курчаган чөйрө (үй-бүлө, достор, мектеп ж.б.).

6-класс – Адам жана анын коом менен байланышы жана жергиликтүү коомчулуктар.

7-класс – Адам, коом жана мамлекет.

8 – 9-класстар – Адам жана дүйнө.

Жалпы билим берүүчү мектептерде «Адам жана коом» 5-класстан 9-класска чейин окутулат. Жумалык окуу жүктөмү:

5-класс – жумасына 1 саат, жылына 34 саат;

6-класс – жумасына 1 саат, жылына 34 саат;

7-класс – жумасына 1 саат, жылына 34 саат;

8-класс – жумасына 1 саат, жылына 34 саат;

9-класс – жумасына 1 саат, жылына 34 саат».

Талкуунун негизинде отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү Адам жана коом программасын бир добуштан колдошту. Каршы – жок.

Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстары үчүн “Адам жана коом” (интеграцияланган) предметинин программасы боюнча **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн “Адам жана коом” (интеграцияланган) предметинин окуу программасын (түзүүчүлөр: Иманкулов М.К. – п.и.к., доцент; мүчөлөрү: Сураганова З.А. – КББАнын ага илимий кызматкери; Алишева А.Р. – т.и.к.; Галиева З.И. – т.и.д.; Жакебаева Ч. – № 67 гимназия-мектептин тарых мугалими; Кармышаков А.Н. – илимий кызматкер) бекитилсин.

2. Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн “Адам жана коом” (интеграцияланган) предмети боюнча программаны Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин коллегиясына бекитүүгө сунушталсын.

5.7.Об утверждении учебной программы по Математике для 5-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языком обучения (Авторы-составители: Бекбоев И.Б., Син Е.Е., Самсалиева К.О.).

Слушали:информацию зав. лаборатории естественно-математических предметов, д.п.н., доцента Е.Е. Син об учебной программе по математике для 5-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языком обучения.

Учебная программа по математике для 5-9-х классов разработана в соответствии с Законом Об образовании Кыргызской Республики, Государственного образовательного стандарта, предметного стандарта по математике.

В Школьном курсе математики в 5-9-х классах объединяются следующие содержательные линии: числа и вычисления, алгебраические выражения, пространство и формы, элементы статистики и теории вероятности. Также в ожидаемых результатах программы указаны предметные компетенции: вычислительная, аналитико-функциональная, наглядно-образная, статистико-вероятностная.

Ключевые и предметные компетенции учащихся рассматриваются по уровням: первый уровень – понимание, второй уровень – применение, третий уровень – анализ.

На основании обсуждения учебная программа по математике для 5-9-х классов общеобразовательных организаций принята членами Ученого совета к утверждению. За проголосовали - 16 членов Ученого совета, против, воздержавшихся нет.

На основании вышеизложенного Ученый Совет постановляет:

1. Утвердить учебную программу по математике для 5-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языком обучения (Авторы-составители: Бекбоев И.Б., Син Е.Е., Самсалиева К.О.).

5.8. Окутуу кыргыз жана орус тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү мектептердин 7-9-класстары үчүн **Физика** предмети боюнча окуу программасын бекитүү жөнүндө (Түзгөндөр: Мамбетакунов Э.М. – п.и.д, профессор, КР УИАнын корр.-мүчөсү, Карашев Т. – физ.-мат.и.д., КУУнун профессору; Мурзаibraимова Б.Б. – КББАнын у.и.к., п.и.к.).

Угуду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы п.и.д. **Син Е.Е.** физика предмети окуу программасы боюнча маалымат берди.

Физика предмети боюнча программа билим беруу жонундогу мыйзамына, Мамлекеттик стандартына негизделип тузулду, жаны предметтик стандартта физика предмети мазмундук тилкелер айланасында физикалык мумкун болгон бардык окуу материалдарын ж-а окуучулар ээ болуучу компетенттуулуктор киргизилди.

7-9 класстар боюнча бир топ озгортуулор бар ал окутуунун ар бир баскычында окуучулардын курактык ж-а жеке озгочолукторуно ылайык, билим беруу шарттарын эске алуу м-н бардык компетенттуулукторго карап тузулду.

Физика предмети боюнча программа базисттик окуу планына, Мамлекеттик жана предметтик стандартка ылайык түзүлүп окуучулардын жөндөмүнө жараша, алардын өзгөчөлүгүнө карата компетенттүүлүктүн деңгээлин калыптанышына негиздеп түзүлдү.

Талкуулоонун натыйжасында Жалпы билим берүүчү мектептердин 7-9-класстары үчүн Физика предмети боюнча окуу программасын отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү бир добуштан колдошту. Каршы – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

2. Жалпы билим берүүчү мектептердин 7-9-класстары үчүн Физика предмети боюнча окуу программасы (Түзгөндөр: Мамбетакунов Э.М. – п.и.д, профессор, КР УИАнын корр.-мүчөсү, Карашев Т. – физ.-мат.и.д., КУУнун профессору; Мурзаibraимова Б.Б. – КББАнын у.и.к., п.и.к.) бекитилсин.

5.9. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү мектептердин 8-9-класстар үчүн **Химия** предмети окуу программасы (түзүүчүлөр: Рыспаева Б.С.- табигый-математикалык предметтер лабораториясынын ж.и.к., п.и.к.; Кособаева Б.М – п.и.к., доцент; Жакышева Б.Ш. – п.и.к., кафедра башчысы; Кудайбергенов Т.Т.- химия кафедрасынын башчысы, К.И.Скрябин атындагы КАУ).

Угуду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы Е.Е. Син Жалпы билим берүүчү мектептердин 8-9-класстар үчүн Химия предмети окуу программасы туралуу маалымат берди.

2017-2018 окуу жылында программада окуу материалдарынын мазмуну жаны түзүлгөн предметтик стандарттын негизинде оптималдуу тандалып алынып, окуучулардын предметтик жана түйүндүү компетенттүүлүгүн калыптандырууга жана күтүлүүчү натыйжага багытталып түзүлдү. Мектепте химияны окутуунун мазмуну

оптималдаштыруу принцибине жана окуучулардын предметтик, түйүндүү компетенттүүлүгүн калыптандырууга ылайык тандалып алынды. Окуу программасы жаңы стандарттын негизинде түзүлүп, окуу жүктөмдөрү такталып аныкталганды.

Окуу пландагы өзгөрүүлөргө байланыштуу 8 класстын 1-главасы “Негизги химиялык түшүнүктөр” деген аталышта берилди.

Жалпы билим берүүчү мектептердин 8-9-класстар үчүн Химия предметинин окуу программасын бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү колдоп добуш беришти, каршы, калыс – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин 8-9-класстар үчүн Химия предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Рыспаева Б.С.- табигый-математикалык предметтер лабораториясынын ж.и.к., п.и.к.; Кособаева Б.М – п.и.к., доцент; Жакышева Б.Ш. – п.и.к., кафедра башчысы; Кудайбергенов Т.Т.- химия кафедрасынын башчысы, К.И.Скрябин атындагы КАУ) бекитилсин.

5.10. Учебная программа по **Биологии** для 6-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языками обучения (Составители: Субанова М., Сатыбекова М., Сатубаева А.).

Слушали: информацию зав. лаборатории естественно-математических предметов, д.п.н., доцента Е.Е. Син об учебной программе по биологии для 6-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языками обучения.

Учебная программа по биологии для 6-9-х классов составлена с учетом требований Государственного образовательного стандарта, предметного стандарта, а также в соответствии с Базисным учебным планом. Важной составной частью новой концепции стандартов является обеспечение фундаментального ядра содержания биологического образования: понятия о саморегулирующихся биологических системах живой природы, целостности и единства природы, ее системном и уровнемом построении, многообразии и эволюции органического мира, что обеспечивает экологическую грамотность учащихся для понимания устойчивого развития природы и общества.

Особенностями учебной программы по биологии являются;

- усиление внимания к результативности обучения через формирование ключевых и предметных компетентностей учащихся в содержательных линиях учебного материала по биологии;
- расширение перечня лабораторных занятий, практических работ и экскурсий, направленные на активное и самостоятельное познание явлений природы, развитие практических, творческих умений и компетенций учащихся.

К учебной программе имеется приложение, в котором содержит критерии и индикаторы оценивания учебных достижений учащихся в соответствии с содержательными линиями, ключевыми и предметными компетентностями, ожидаемыми результатами.

На основании обсуждения учебная программа по биологии для 6-9-х классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языками обучения принята членами Ученого совета к утверждению. За проголосовали – 16 членов Ученого совета, против – нет, воздержались – нет.

На основании вышеизложенного Ученый Совет постановляет:

1. Утвердить программу по биологии для 6-9 классов общеобразовательных организаций с кыргызским и русским языками обучения (Составители: Субанова М., Сатыбекова М., Сатубаева А.).

5.11. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү мектептердин 6-9-класстар үчүн **География** предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Жунушалиева К.К. – КББАнын каф. башчысы, у.и.к., п.и.к., Шыгаева Ч.У. – табигый-математикалык предметтер лабораториясынын ж.и.к.).

Угулду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы Син Е.Е. жалпы билим берүүчү мектептердин 6-9-класстар үчүн География предметинин окуу программасы туралуу маалымат берди.

География предметинин программасы жаны предметтик стандарттын негизинде иштелип чыкты. Программа төмөндөгүдөй өзгөчөлүктөргө ээ:

- география боюнча окуу материалынын мазмундук тилкесиндеги түйүүндүү жана предметтик компетенттүүлүктөрдү калыптандыруу аркылуу географияны окутуунун натыйжалуулугуна көңүл бурулат;

- край таануу боюнча өзүнүн жеринин географиясын окутуу күчөтүлөт;

- окуу жүктөмдөрү такталып аныкталды.

Талкуунун негизинде 6-9-класстар үчүн География предметинин окуу программасы боюнча берилген маалыматтар такталуусу керектиги айтылып отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү окуу программасы кайрадан каралуусун талап кылышты. Бул сунушту отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү колдошту, каршы, калыс – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин 6-9-класстар үчүн География предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Жунушалиева К.К. – КББАнын каф. башчысы, у.и.к., п.и.к., Шыгаева Ч.У. – табигый-математикалык предметтер лабораториясынын и.к.) окуу планында көрсөтүлгөн сааттарга ылайыкталып кайрадан каралып Окумуштуулар кеңешине даярдалсын.

5.12. Окутуу кыргыз жана орус тилдеринде жүргүзүлгөн мектептеринин 5-классынын **Табият таануу (Естествознание)** предметинин программасы (түзүүчү: п.и.д., профессор Мамбетакунов Э.М., п.и.к. Мурзаibraимова Б.Б., №13 мектеп-гимназиясынын химия мугалими Знаменская Н.А.).

Угүлдү: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы, п.и.д. Син Е.Е. окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептеринин 5-классынын Табият таануу предметинин программасы тууралуу билдирүү жасады.

Табият таануу (Естествознание) предмети боюнча 5-класс үчүн программа Кыргыз Республикасынын мектептеринде жалпы орто билим берүүнүн Мамлекеттик стандартына, КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекиген Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү уюмдарынын 2016/2017-окуу жылы үчүн Базистик окуу планына жана Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү уюмдары үчүн табият таануу боюнча предметтик стандартына ылайык иштелип чыкты.

5-классынын Табият таануу боюнча предметтик стандартта белгиленген мазмундук багыттарга ылайык программа «спираль» принциби боюнча түзүлүп, 4 бөлүктөн түзүлдү:

1. Табият жанатабигый кубулуштар (8 саат).
2. Адам. Адамдын жаратылыш менен өз ара байланышы (8 саат).
3. Айлана-чөйрөнү кантип таанып-билебиз? (3 саат).
4. Биз Жер планетасында жашайбыз (11 саат).

Программада төмөнкүдөй багыттагы практикалык иштер каралды:

- 1) окуучулар байкоо жүргүзүү күндөлүгүн түзүү менен жыл бою Күндүн асман сферасындагы абалына, гномондун көлөкөсүнүн өзгөрүшүнө, флюгердин жардамы менен шамалдын багытына, абанын температурасына, Күндүн узактыгына, жылдыз асманына байкоо жүргүзүү;
- 2) жалпы саны 15 практикалык иш сунуш кылынып, анда ылдамдыкты, өзүнүн терисинин аянтын ж.б.у.с. эсептөөнү үйрөнүү;
- 3) класста жана үйдө өткөрүлүүчү ар түрдүү мазмундагы тажрыйбаларды аткарышат.

Тактап айтканда, жаңы стандарттын негизинде түзүлүп, белгиленген сааттарына жараша кайра каралып чыкты.

Кол жазманы бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү колдоду, каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Окутуу кыргыз жана орус тилдеринде жүргүзүлгөн мектептеринин 5-классынын **Табият таануу (Естествознание)** предметинин программасы (түзүүчү: п.и.д., профессор Мамбетакунов Э.М., п.и.к. Мурзаibraимова Б.Б., №13 мектеп-гимназиясынын химия мугалими Знаменская А.Н.) бекитилсин.

6. Кол жазмаларды бекитүү жөнүндө.

6.1. О подготовке докторов философии PhD в Кыргызской Республике (Сост. Сакимбаев Э.Р.).

Слушали: заведующего лаборатории педагогики и профессионального образования, профессора Добаева К.Д., который представил рукопись научно-информационного сборника «О подготовке докторов философии PhD в Кыргызской Республике», автор в.н.с., к.м.н., доцент Сакимбаев Э.Р.

Было отмечено, что данная рукопись актуальна для вузов Кыргызской Республики. Материал содержит обзор опыта подготовки докторов философии PhD в странах Европы, США. Подробно раскрывается подготовка соискателей докторских программ PhD в Российской Федерации, Таджикистане, Узбекистане, Казахстане, Туркменистане и Кыргызстане.

Научно-информационный сборник состоит из 4-х частей и 4-х приложений. Основное содержание сборника в 4-х частях посвящено системам развития систем PhD в США, европейских странах, СНГ, Кыргызстана.

В работе приводятся данные проведенного анкетирования сотрудниками Кыргызской академии образования при содействии министерства образования и науки (зам. министра Б. Турсункулова) в октябре и ноябре 2014 года. Основная цель анкетирования преподавателей высших учебных заведений состояла в определении их реальной готовности к подготовке элитных научных кадров по докторским программам PhD в Кыргызстане. Анкетирование проведено среди представителей 23-х региональных и ведущих вузов республики. Намеренно не были включены вопросы финансирования, руководства соискателями PhD, публикации при подготовке доктора PhD. По итогам анкетирования было установлено, что преподаватели вузов нуждаются в научной информации о подготовке докторов PhD.

Имеются положительные рецензии внешних экспертов д.п.н. Наркозиева А.К. (МУК) и д.техн.н., профессора Асановым А. (КГУСТА).

В ходе обсуждения члены Ученого совета отметили актуальность и необходимость данной работы для преподавателей вузов. Вместе с тем отмечено, что предложенный Также предложено название работы оставить прежним, добавить «сравнительный анализ».

Из 16 присутствующих членов Ученого совета все проголосовали за утверждение рукописи научно-информационного сборника «О подготовке докторов философии PhD в Кыргызской Республике» с изменением названия на «О подготовке докторов философии PhD в Кыргызской Республике (сравнительный анализ)». Принято единогласно.

На основании вышеизложенного Ученый совет постановляет:

1. Утвердить рукопись «О подготовке докторов философии PhD в Кыргызской Республике» (автор в.н.с., к.м.н., доцент Сакимбаев Э.Р.) с изменением названия на «О подготовке докторов философии PhD в Кыргызской Республике (сравнительный анализ)» и рекомендовать к изданию.

6.2. “Компетенттик мамиленин негизинде предметтерди окутуунун мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары(Информатика, Көркөм өнөр, Музыка)” (авторлор: Ибирайым кызы Айжан, Дуйшеналиев Ж.С., Акматов Д.А.).

Угуду: КББАнын жетектөөчү адиси М. Иманкулова төмөнкүлөрдү билдирди:

Сунушталган жыйнак КББАнын Технология жана искусство лабораториясынын 2012-2014-жылдар ичинде аткарылган илимий изилдөө ишинин алкагында аткарылган иштердин негизинде иштелип чыккан. Жыйнак киришүүдөн, үч бөлүмдөн, жыйынтыктан, колдонулган адабияттардын тизмесинен, тиркемелерден туруп, изденүүчүлөр, аспиранттар, мугалимдер жана илимий чөрөйрөдө алектенген адистер үчүн керектүү маалыматтар камтылган. Жыйнактын биринчи бөлүмү “Илимий маселелердин изилдениши” аталышта аталып, билим берүүдөгү компетенттик мамиленин негизинде оптималдаштыруу маселелеринин учурдагы илимий жактан изилдөө, иликтөө деңгээли

жөнүндө маалымат берилген. Ал эми экинчи “Изилдөө иштеринин макалаларда чагылдырылышы” бөлүмүндө Информатика, Көркөм өнөр, Музыка предметтери боюнча илимий-изилдөө ишинин темасына ылайык теориялык маселелердин илимий басылмалардан чыккан макалалардын жыйнагы сунушталган. Бул бөлүмдө жалпысынан 11 макала чыккан, анын ичинен 6 макала информатика предметин окутуунун компетенттүүлүк негизде оптималдаштырып окутууга арналган, 2 макала көркөм өнөр предметин окутуу, 3 макала музыка предметин окутуунун методикалык маселелерине багытталган. Үчүнчү “Изилдөөнүн жыйынтыктарынын практикага жайылтылышы” бөлүмүндө алынган илимий натыйжалардын негизинде мугалимдер үчүн даректүү кеңештер сунушталган. Методикалык кеңештердин мазмуну информатика жана музыка сабагын пландаштыруу, уюштуруу, окуу убактысын бөлүштүрүү боюнча методикалык, дидактикалык сунуштарды камтыйт.

Берилген маалыматты угуп жана талкуулап, Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү добуш беришти. Кол жазманы колдоп Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү добуш беришти, каршы – жок, калыс – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. “Компетенттик мамиленин негизинде предметтерди окутуунун мазмунун оптималдаштыруу жана баалоо проблемалары (Информатика, Көркөм өнөр, Музыка)” (авторлор: Ибирайым кызы Айжан, Дуйшеналиев Ж.С., Акматов Д.А.) аталыштагы илимий эмгектердин жыйнагы жактырылсын жана басып чыгарууга сунушталсын.

6.3. Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун ишин жүргүзүү. Усулдук колдонмо (түзгөн Жоошбаев Н. – 99 бет).

Угуду: педагогика, психология жана социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын башчысы **Г.Ж. Карагозуева** төмөнкүлөрдү билдирди.

«Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун ишин жүргүзүү», «Мектептин тарбия ишин пландаштыруу, уюштуруу, координациялоо» (түзүүчү Нурбек Жоошбаев) кол жазма усулдук колдонмо катары түзүлгөн. Усулдук колдонмодо өспүрүмдөр уюмунун ишин уюштурууда болжолдуу иш пландары, класс жетекчинин милдеттери, алып бара турган иш-чаралардын багыттары белгиленген. Мектептин парламентинин иштерин пландап уюштуруу маселелери каралган. Мектептин тарбия иштерин пландаштыруу, уюштуруу, координациялоо үчүн мектеп администрациясына, класс жетекчилерге жардам бермекчи. Ошондой эле тарбия процессинин иш кагаздарын жүргүзүүдө, окуучулар менен иш чараларды алып барууда пайдалуу.

Билдирүүдөн кийин кол жазманы талкуулоодо Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү кол жазмадагы усулдук материалдардын негизги бөлүктөрү тарбия иштеринин уюштуруу документтеринен турат. Ошондуктан кол жазманы кафедранын чечими менен бекитсе болот. Кошумча кароо үчүн Мугалимдердин квалификациясын өркүндөтүү жана кайра даярдоо Борборуна жөнөтүлдү. Мындай чечимди отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү добуш беришти. Добуш берүүдө чечимди колдогон - 16, каршы, калыс болгон жок.

Добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. «Балдар жана өспүрүмдөр уюмунун ишин жүргүзүү», «Мектептин тарбия ишин пландаштыруу, уюштуруу, координациялоо» (түзүүчү Нурбек Жоошбаев) педагогика, психология жана социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасына, Мугалимдердин квалификациясын өркүндөтүү жана кайра даярдоо Борборуна кароого жана чечим кабыл алууга жөнөтүлсүн.

6.4. Инновациялык жана билим берүү усулдарынын борбору. Мектепке чейинки билим берүү мекемесинде өтүлгөн сабактардын жана иш чаралардын иштелмелери (№5 “Наристе” бала бакчасы, Өзгөн району).

Угуду: “Инновациялык жана билим берүү борборунун” иш тажрыйбасы боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте окутуу лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматов билдирүү жасады.

Кол жазмада мектепке чейинки билим берүү мекемесинин (МЧББМ) проблемасы, урааны, эн тамгамы, символу, анын өнүгүүсүнө карата мониторингдин чиймеси, МЧББМда тарбияланган баланын модели, визиттик баракчасы, МЧББМдагы усулкананын орду, милдеттери, жетишкен ийгиликтери, келечектеги пландары, программалары, ошондой эле МЧББМда өтүлгөн сабактардын жана иш-чаралардын иштелмелери тайпалар боюнча сунушталган. Мисалы, бөбөктөр тайпасындагы музыка сабагы, сенсордук тарбия боюнча дидактикалык оюн, кенже тайпадагы айлана-чөйрө менен тааныштыруу сабагы, ортоңку топтогу конструкциялоо сабагы, жогорку тайпадагы сөз өстүрүү сабагы, даярдоо тайпасындагы жөнөкөй математикалык түшүнүктөрдү калыптандыруу ж.б. Ошондой эле жогорку тайпадагы көркөм адабият, даярдоо тайпасындагы “Кыргыздын ханышасы – Курманжан Датка”, “Айкөл Манас”, “Салам сага санжыралуу Ноорузум!”, “Балдарды коргоо күнү”, “Эне тилим – сыймыгым” иш-чарасы, “Кыргыз көчү”, “Манастын төрөлүшү жана бала чагы” сыяктуу иш-чаралар кызыктуу баяндалган.

Иш тажрыйба боюнча усулдук колдонмо бакча кызматкерлерине практикалык жактан жардам бермекчи.

Талкуулоонун натыйжасында “Инновациялык жана билим берүү борборунун” иш тажрыйбасынын (Ош облусунун Өзгөн районуна караштуу №5 “Наристе” мектепке чейинки билим берүү мекемеси, 220 бет) кол жазмасы бекитилди жана басып чыгаруу үчүн сунушталды. Окумуштуулар кеңешинде катышкан мүчөлөрүнөн 16 мүчөсү кол жазманы колдошту, каршы болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. “Инновациялык жана билим берүү борборунун” иш тажрыйбасынын (Ош облусунун Өзгөн районуна караштуу №5 “Наристе” мектепке чейинки билим берүү мекемеси, 220 бет) кол жазмасы бекитилсин.

2. Кол жазма басып чыгарууга сунушталсын.

6.5. “Жаңы сөздөрдү үйрөнүп жатам. 1-2-класстар үчүн кыргыз тили боюнча сөз машыктыргыч” (авт. – Северин О.В., Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К, 46 бет).

Угуду: “Жаңы сөздөрдү үйрөнүп жатам. 1-2-класстар үчүн кыргыз тили боюнча сөз машыктыргыч” (авторлору – Северин О.В., Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К, 46 бет) боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте окутуу лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматов билдирүү жасады.

“Жаңы сөздөрдү үйрөнүп жатам. 1-2-класстар үчүн кыргыз тили боюнча сөз машыктыргыч” окуу куралынын башында эле жетишкендиктерди баалоо барагы сунуш кылынып, мугалимдерге жана ата-энелерге кайрылуу, окуу куралын колдонууга карата методикалык көрсөтмөлөр берилип, окуучунун эсине эстеткичи менен улантылып, андан ары темалар сунушталат. Мисалы: “Аба ырайы”, “Айыл”, “Бакалар”, “Булбул”, “Боз үй”, “Шамал”, “Байчечекей”, “Ийнелик”, “Комуз”, “Карагат”, “Көпөлөк”, “Кыргызстан” ж.б.

Ошондой эле, сүрөттөрдөгү буюмдардын, жаныбарлардын аттарын жазуу, жаңы сөздөрдү туура жазуу, текст менен иштөө боюнча, ребусту таап, макалды жазуу, ребустан куштардын аттарын таап, аларды жазуу сыяктуу көнүгүүлөр, кыскача сөздүк сунушталат.

Кол жазмалардагы кемчиликтер көрсөтүлүп, аларды оңдоо, жакшыртуу максатында кол жазма авторлорго эки жолу кайтарылды. Авторлор ал кемчиликтерди четтетти.

Талкуунун учурунда Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү Северин О.В. филология боюнча билими жок болгондуктан автордук коллективтен чыгарууну сунуш кылышты.

Талкуулоонун натыйжасында Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү “Жаңы сөздөрдү үйрөнүп жатам. 1-2-класстар үчүн кыргыз тили боюнча сөз машыктыргыч” деп аталган кол жазманы “Жаңы сөздөрдү үйрөнүп жатам. 1-2-класстар үчүн кыргыз тили боюнча көнүгүүлөр” деп аталганга сунуштады. Кол жазманы отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү бир добуштан колдошту. Каршы – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кенешин токтоом кылат:**

1. “Жаңы сөздөрдү үйрөнүп жатам. 1-2-класстар үчүн кыргыз тили боюнча сөз машыктыргыч” (авторлору – Северин О.В., Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К, 46 бет) кол жазмасы “Жаңы сөздөрдү үйрөнүп жатам. 1-2-класстар үчүн кыргыз тили боюнча көнүгүүлөр” жаңы аталышы менен бекитилсин.

2. Кол жазма басып чыгарууга сунушталсын.

6.6.Тренажер по правилам кыргызского языка для начальных классов. Учебное пособие для 1-2-х классов (авт. Северин О.В., Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К. – 54 стр.).

Слушали: Представление заведующего лабораторией, к.п.н. Токтомамбетова А.Д. рукописи «Тренажер по правилам кыргызского языка для начальных классов “Таалимтай” (авторы – Северин О.В., Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К.).

В пособии даны кыргызский алфавит, звуки, гласные звуки, особенности произношения и правописания некоторых гласных, правила присоединения окончаний, гармония гласных, деление гласных, местоимения, порядок слов в предложении, окончания притяжательности, числительные, падежи, предложения, глаголы, наклонения. Включены также материалы для развития речи: «Приветствие», «Время» и др. на кыргызском и русском языках.

Для учащихся интересными являются такие упражнения как «Проверь себя», «Расставь правильно», «Определи время» и др.

Учебный материал дополнен интересными рисунками в красочном оформлении.

Рукопись дважды была возвращена авторам в целях устранения недостатков и совершенствования пособия. Авторы смогли доработать в соответствии с требованиями. Также экспертами предлагается название “Упражнения по правилам кыргызского языка для начальных классов “Таалимтай” вместо прежнего названия “Тренажер по правилам кыргызского языка для начальных классов “Таалимтай”.

В ходе обсуждения рукописи членами Ученого совета предложено исключить из состава авторского коллектива Северина О.В. в связи с отсутствием у Северина О.В. филологического образования. Также на основании обсуждения рукопись “Тренажер по правилам кыргызского языка для начальных классов “Таалимтай” (авторы – Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К, 38 стр.) принята членами Ученого совета к утверждению с новым названием “Упражнения по правилам кыргызского языка для начальных классов “Таалимтай”. За проголосовали – 16 членов Ученого совета, против, воздержавшихся нет.

На основании вышеизложенного Ученый Совет постановляет:

1. Утвердить рукопись Учебное пособие “Тренажер по правилам кыргызского языка для начальных классов “Таалимтай” с новым названием “Упражнения по правилам кыргызского языка для начальных классов “Таалимтай” (авторы – Мамбетова Р.Р., Сокурова Ж.К, 40 стр.) и рекомендовать к изданию.

6.7. Кыргыз тилинде жазылган Б.Рыспаеванын Мектепте «Химия 8-класс» окуу китебине карата методикалык сунуштар кол жазмасын талкуулоо (Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо).

Угуду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы п.и.д., доцент **Е.Е.Синдин** билдирүүсү. Ал аталган методикалык колдонмо лабораторияда талкуулангандыгын, аны лабораториянын ага илимий кызматкери А.Солпубашева эксперт катары карап чыгып, корутунду бергендигин, корутундуда методикалык колдонмону басып чыгууга боло тургандыгын белгиледи жана лаборатория сунушту бир добуштан жактырганын билдирди. Бул кол жазманын статусу методикалык колдонмого ылайык келет. Анткени мугалимдер үчүн окуу материалын окутуунун, айрым тапшырмаларды чыгаруунун ыкмалары берилген. Кол жазмасынын аннотациясында мугалимдер үчүн колдонмонун мазмуну жөнүндө маалымат көрсөтүлгөн. Окуу планында каралган “Химия” предметине тиешелүү окуу материалдарын 8- класстын окуучуларын окутуу үчүн методикалык сунуштар камтылган. Колдонмодо берилген ар түрдүү типтеги

эсептеп чыгаруучу маселелерди чыгаруу менен окуучуну алган теориялык билимин практикада колдоно алуусу б.а. практикалык көндүмдөрү, өз алдынча проблеманы коё жана аны чече билүү компетенттүүлүгүн калыптандырууга багытталган. Окуучулардын чыгармачыл ой жүгүртүүсүн, эске тутуусун өнүктүрүүгө багытталган маселелер киргизилген. Химиялык билим берүүнүн предметтик стандартынын негизинде жана аны жүзөгө ашыруу максатында окуу программанын талаптарына жараша иштелген. Стилдик жана грамматикалык, техникалык каталар автор тарабынан оңдолуп түзөтүлдү. Бул окуу-методикалык колдонмого химиялык билим берүүдө окуучулардын компетенттүүлүгүн калыптандыруу максатында окуучулардын чыгармачыл ой жүгүртүүсүн, эске тутуусун өнүктүрүүгө багытталган маселелер киргизилген. Ошондой эле окуучулардын химиялык негизги түшүнүктөрдү калыптандыруу аркылуу мазмунду оптималдаштыруу маселеси каралган. Кийинки мезгилдерде мугалимдер тарабынан кыргыз тилинде жазылган химия предмети боюнча колдонмолорго болгон суроо талаптарын эске алуу менен, басып чыгарууга сунуштайм.

Талкуунун негизинде Б.Рыспаеванын кол жазмасын Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан бардык мүчөлөрү колдоду. Бирок кол жазманын атын өзгөртүүнү сунуштады. “Мектепте «Химия 8-класс» окуу китебине карата методикалык сунуштар” деген атынын ордуна “Химияны окутууда методикалык сунуштар (8-класс)” деген кол жазманын жаңы аталышын сунуштады. Түзүүчү Б.Рыспаева макул болду.

Кол жазманы бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 16 мүчөсү колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Талкуунун жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Кыргыз тилинде жазылган Б.Рыспаеванын Мектепте «Химия 8-класс» окуу китебине карата методикалык сунуштар колжазмасы “Химияны окутууда методикалык сунуштар (8-класс)” деген жаңы аталышы менен (Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо) жактырылсын жана бекитилсин.

**Окумуштуулар кеңешинин төрагасы,
п.и.д., профессор:**

А.Мамытов

Окумуштуу катчы

А.Ниязова